

P7_TA(2014)0045

Nedávne voľby v Bangladéši

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2014 o nedávnych voľbách v Bangladéši (2014/2516(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje uznesenia o Bangladéši, najmä uznesenie z 21. novembra 2013 o Bangladéši: ľudské práva a nadchádzajúce voľby¹, uznesenie z 23. mája 2013 o pracovných podmienkach a zdravotných a bezpečnostných normách v nadväznosti na nedávne požiare v továrňach a zrútenie budovy v Bangladéši², uznesenie zo 14. marca 2013 o situácii v Bangladéši³ a uznesenie zo 17. januára 2013 o nedávnych obetiach požiarov v textilných továrňach, najmä v Bangladéši⁴,
 - so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej v mene Európskej únie z 9. januára 2014 k parlamentným voľbám v Bangladéši a na stanovisko vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej z 30. novembra 2013 k príprave na všeobecné voľby v Bangladéši,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej z 20. decembra 2013 o volebnej pozorovateľskej misii EÚ v Bangladéši,
 - so zreteľom na tlačové vyhlásenie Vysokej komisárky OSN pre ľudské práva Navi Pillayovej z 1. decembra 2013 s názvom Stále nebezpečnejšia politická hra s ohňom v Bangladéši,
 - so zreteľom na článok 122 ods. 5 a článok 110 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže 5. januára 2014 sa v Bangladéši konali všeobecné voľby pod záštitou dočasnej vlády na čele s bývalým a súčasným predsedom vlády Šejkom Hasínom, ktorý na základe 15. dodatku k ústave, prijatého v roku 2011, zrušil tradičný bangladéšsky systém neutrálnych úradníckych vlád;
- B. keďže rok 2013 bol podľa svedectiev najnásilnejším rokom v histórii Bangladéša od získania nezávislosti a najmä obdobie pred voľbami a počas nich bolo poznamenané rozsiahlym násilím, blokadami, štrajkami a zavražďovaním voličov, ktoré organizovala najmä opozícia, a od začiatku roku 2013 bolo zabitých viac než 300 osôb, z toho najmenej 18 v deň volieb, v dôsledku čoho bolo paralyzované krehké hospodárstvo krajiny;
- C. keďže opozičná aliancia na čele s Bangladéšskou národnou stranou (BNP), ktorá žiadala, aby bola vytvorená nestranička vláda odborníkov, voľby bojkotovala, v dôsledku čoho vo voľbách s veľkou prevahou zvíťazila vládnuca strana Awami League; vo viac než polovici volebných okrskov však nemali jej kandidáti žiadnych protikandidátov a účasť voličov bola nízka; keďže z dôvodu násillia bola volebná komisia údajne nútená pozastaviť hlasovanie

¹ Prijaté texty P7_TA(2013)0516.

² Prijaté texty P7_TA(2013)0230.

³ Prijaté texty P7_TA(2013)0100.

⁴ Prijaté texty P7_TA(2013)0027.

vo viac než 300 hlasovacích miestnostiach;

- D. keďže dve najsilnejšie strany v Bangladéši už dlhé roky udržujú tradíciu nekompromisnej vzájomnej konfrontácie a panuje medzi nimi nedôvera, ktorá môže ohroziť pozoruhodný sociálny a hospodársky pokrok, ktorý sa podarilo v Bangladéši dosiahnuť za posledných desať rokov;
- E. keďže misia OSN na čele s Óscarom Fernándezom-Tarancom, ktorej cieľom bolo sprostredkovať kompromis, ukončila 5. októbra 2013 svoju päťdňovú návštevu bez toho, aby dosiahla úspech;
- F. keďže generálny tajomník OSN Pan Ki-mun vyhlásil, že ľutuje, že strany nedosiahli kompromis pred voľbami a vyzval všetky strany, aby zabezpečili pokojné prostredie, v ktorom „môžu obyvatelia uplatniť svoje právo na zhromažďovanie a vyjadrovanie“;
- G. keďže EÚ má dobré a dlhodobé vzťahy s Bangladéšom, ktorých súčasťou je aj dohoda o spolupráci, partnerstve a rozvoji; keďže EÚ napriek tomu nevyslala do Bangladéša volebnú pozorovateľskú misiu, pretože neboli splnené podmienky pre reprezentatívne voľby, keďže vo voľbách nekandidovali kandidáti opozície;
- H. keďže volebná komisia v Bangladéši označila voľby za slobodné, spravodlivé a dôveryhodné a keďže nová vláda na čele so znovuzvoleným predsedom vlády Šejkom Hasínom zložila prísahu; keďže účasť voličov bola v týchto voľbách veľmi nízka – podľa údajov vlády dosiahla 40 %, podľa diplomatických pracovníkov v Dháke 20 % a podľa zástupcov opozície bola ešte nižšia;
- I. keďže vedúcej predstaviteľke opozície Chalide Ziaovej bola zamedzená sloboda pohybu, ďalší významní členovia BNP boli zatknutí a viacerí podporovatelia BNP sa podľa informácií ukrývajú v strachu pred represáliami;
- J. keďže opozičná strana BNP naďalej spolupracuje so stranou Džamaat-e-Islami a s frakciou Hafezat-e-Islam, ktoré sa považujú za hlavných iniciátorov násilných činov;
- K. keďže 12. decembra 2013 bol Abdulkader Molla, významný predstaviteľ strany Džamaat-e-Islami, ako prvá osoba odsúdený na trest smrti za vojnové zločiny spáchané v Bangladéši počas vojny za nezávislosť a keďže súdny proces, ktorý vedie Medzinárodný trestný tribunál v Bangladéši, boli počas volieb predmetom ostrých sporov, pričom šesť zo siedmich obvinených osôb, ktorým boli dokázané vojnové zločiny, bolo odsúdených na trest smrti;
- L. keďže počas volieb a po nich tisíce občanov prislúchajúcich k zraniteľným menšinám, najmä k hinduistom, boli vystavené násilným útokom a vyhnané zo svojich domovov, údajne najmä ozbrojencami strany Džamaat-e-Islami, z dôvodov, ktoré sa sčasti týkajú procesov pred Medzinárodným trestným tribunálom, keďže mnohí zo svedkov obžaloby sú hinduisti;
- M. keďže najmenej jeden svedok procesu pred Medzinárodným trestným tribunálom Mustafa Howlader bol zabitý vo svojom dome 10. decembra 2013;
- 1. dôrazne odsudzuje zabíjanie a rozšírené násilie, ktoré vypuklo v celej krajine v predvečer volieb, ktoré sa uskutočnili v januári 2014, a počas nich, najmä útoky na náboženské

a národnostné menšiny a iné zraniteľné skupiny; vyjadruje vážne znepokojenie nad ochromením každodenného života v Bangladéši z dôvodu štrajkov a blokad a zrážok medzi dvoma politickými tábormi;

2. vyzýva vládu Bangladéša, aby okamžite zastavila všetky metódy represie, ktoré používajú bezpečnostné sily, vrátane bezhlavých palieb so živou muníciou a mučenia vo väzbe a aby prepustila opozičných politikov, ktorí sa stali obeťami svojvoľného zatýkania; žiada, aby sa uskutočnilo okamžité, nezávislé a transparentné vyšetrenie nedávnych prípadov násilných úmrtí, ku ktorým došlo pred voľbami a po nich, a aby páchatelia vrátane páchatel'ov spomedzi bezpečnostných síl boli postavení pred súd;
3. poukazuje na dobré meno Bangladéša ako sekulárneho štátu s tolerantnou spoločnosťou a vyzýva bangladéšske orgány, aby ohrozeným etnickým a náboženským menšinám poskytli zvýšenú ochranu a aby zabezpečili účinné stíhanie všetkých podnecovateľov násilia vnútri spoločenstva;
4. vyjadruje úprimne poľutovanie nad skutočnosťou, že bangladéšskemu parlamentu a politickým stranám sa nepodarilo dosiahnuť dohodu o inkluzívnom volebnom mechanizme, a vyzýva vládu a opozíciu, aby na prvé miesto neodbytné kládli najlepšie záujmy Bangladéša a dospeli ku kompromisu, na základe ktorého by bangladéšsky ľud mal možnosť vyjadriť svoju demokratickú vôľu reprezentatívnym spôsobom; domnieva sa, že by sa mali zväžiť všetky možnosti vrátane predčasných volieb, ak všetky legitímne politické strany majú záujem kandidovať a dať voličom možnosť výberu;
5. vyzýva EÚ, aby v prípade žiadosti o pomoc s takýmto procesom použila všetky dostupné prostriedky a aby v plnej miere využila svoje zdroje, najmä európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva a nástroj stability; takisto vyzýva svoje riaditeľstvo pre podporu demokracie, aby zabezpečilo, aby sa Úrad na podporu parlamentnej demokracie (OPPD) pri svojich činnostiach zameriaval prednostne na Bangladéš;
6. domnieva sa, že v záujme budúcnosti Bangladéša by strany známe demokratickým zmýšľaním mali budovať kultúru vzájomného rešpektu; nalieha na stranu BNP, aby sa jednoznačne dištancovala od strán Džamaat-e-Islami a Hafezat-e-Islam;
7. zdôrazňuje, že strany, ktoré sa uchýlia k teroristickým činom, by mali byť zakázané;
8. uznáva, že Medzinárodný trestný tribunál, napriek svojim značným nedostatkom, zohrával dôležitú úlohu pri poskytovaní nápravy a uzatváraní súdnych konaní v prípade obetí bangladéšskej vojny za nezávislosť a osôb postihnutých touto vojnou;
9. vyjadruje však znepokojenie nad rastúcim počtom ľudí v Bangladéši, ktorí čakajú na výkon trestu smrti popri šiestich osobách odsúdených Medzinárodným trestným tribunálom, a najmä nad odsúdením 152 vojakov na trest smrti za krvavú vzburu v roku 2009 a nad nedávnou popravou Abdulkadera Mollu; vyzýva vládu a parlament, aby zrušili trest smrti a zmiernili všetky tresty smrti; takisto vyzýva orgány, aby okamžite zriadili účinný mechanizmus na ochranu svedkov svedčiacich v prípadoch pred Medzinárodným trestným tribunálom;
10. taktiež vyzýva vládu, aby vykonala revíziu zákona o informačných a komunikačných technológiách a zákona o boji proti terorizmu, ktoré posledná vláda sprísnila a môžu viesť k svojvoľnému kriminalizovaniu občanov;

11. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, Rade OSN pre ľudské práva a vláde a parlamentu Bangladéša.